Perustietoa lastensuojelun perheen jälleenyhdistämisestä

Euroopan unionin osarahoittama

SEAMK
Seinäjoen ammattikorkeakoulu
Seinäjoki University of Applied Sciences

PERHEYHDESSÄ HANKE

Seinäjoen ammattikorkeakoulu | Seinäjoki University of Applied Sciences

Palveluiden takana vaikuttava lainsäädäntö ja sopimukset

”Julkisen vallan on turvattava, sen mukaan kuin lailla tarkemmin säädetään, jokaiselle riittävät sosiaali- ja terveyspalvelut ja edistettävä väestön terveyttä. Julkisen vallan on myös tuettava perheen ja muiden lapsen huolenpidosta vastaavien mahdollisuuksia turvata lapsen hyvinvointi ja yksilöllinen kasvu.”

- Suomen Perustuslaki 731/1999, 19 §

” Perheellä, joka on yhteiskunnan perusryhmä ja sen kaikkien jäsenten ja erityisesti lasten hyvinvoinnin ja kasvun luonnollinen ympäristö, on oikeus saada tarvittavaa suojelua ja apua niin että se pystyy täydellisesti hoitamaan velvollisuutensa yhteiskunnassa,”

- Lapsen oikeuksien sopimus 60/1991

Tarkennuksia edeltävään

Laki lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta (361/1983) määrittelee huoltajan tehtävät ja luo kuvan siitä, kuinka lasta tulisi kasvattaa hänen hyvinvointiaan sekä kasvua ja kehitystä turvaten. Laki turvaa myös oikeuden lapselle tärkeiden ihmissuhteiden ylläpitoon.

Sosiaalihuoltolaki (1301/2014) säätää oikeudesta sosiaalipalveluihin, velvoittaa lapsen edun ensisijaisuuteen sosiaalihuollon toimissa sekä määrittelee sosiaalipalveluita, joita on tarvittaessa tarjottava.

Lastensuojelulaki (417/2007) turvaa viimesijassa lapsen oikeuden turvalliseen kasvuympäristöön, tasapainoiseen ja monipuoliseen kehitykseen sekä erityiseen suojeluun. Se määrittelee lastensuojelun palvelut ja prosessit, ammattilaisten velvollisuudet sekä lapsen ja perheen oikeudet lastensuojelun asiakkaina.

Lapsiperheiden palveluiden palvelujärjestelmä

Euroopan unionin osarahoittama

PERHEYHDESSÄ HANKE

SEAMK

Lastensuojelun sijaishuolto
Huostaanotto, kiireellinen sijoitus
Toteutuspaikkoina perhehoito, ammatillinen perhekoti, lastensuojelulaitos, koulukoti

Lastensuojelun avohuolto
Tehostettu perhetyö, taloudellinen tuki, perhekuntoutus, avohuollon sijoitus ja sijoitus vankilan perheosastolle

Lastensuojelun jälkihuolto
Sijoituksen jälkeistä tukea lapselle ja hänen hoidostaan vastaavalle tai itsenäistyvälle nuorelle.

Ehkäisevät perheiden palvelut, tukea tarpeeseen
Sosiaalihuoltolain mukainen perhetyö, lapsiperheiden kotipalvelu, kasvatus ja perheneuvonta, valvotut tapaamiset, vertaisryhmätoiminta, tuetut lomat. Erityinen tuki päivähoidossa, koulussa, nuorisotoimessa ja muussa sosiaali- ja terveyspalveluissa sekä yllä olevat lastensuojelun palvelut.
3. sektorilla toimii useita hyvinvointialueen palveluita täydentäviä palveluita, erityisesti päihde- ja mielenterveystyö, väkivaltatyö ja asunnottomuustyö.

Peruspalvelut, kaikkien hyödynnettävissä
Varhaiskasvatus, esiopetus sekä aamu- ja iltapäivätoiminta, koulu, neuvola, perhekerhot ja kohtaamispaikkatoiminta.
3. sektorin matalan kynnyksen palvelutoiminta täydentää.

Kuvio 1. Lapsiperheiden palveluiden palvelujärjestelmä

(LSL 417/2007; SHL 1301/20014; STM 2025)

Perheen jälleenyhdistäminen laillisena velvoitteena

Perheen jälleenyhdistäminen lastensuojelun sijaishuollon tavoitteena:

- Huostaanotto on aina toistaiseksi voimassa lapsen tarpeen ja edun mukaisesti. (LSL 417/2007, 47 §)
- Sijaishuoltoa toteutettaessa on otettava lapsen edun mukaisella tavalla huomioon tavoite perheen jälleenyhdistämisestä. (LSL 417/2007, 4 §)
- Lapsen asiakassuunnitelmaan kirjataan sijaishuollon tarkoitus, tavoitteet ja tarvittava tuki lapselle sekä vanhemmille, huoltajille tai muille lapsen hoidosta ja kasvatuksesta vastaaville. Lisäksi suunnitelmassa määritellään lapsen verkoston yhteydenpidon ja yhteistyön käytännöt. Lapsen asioista vastaavan sosiaalityöntekijän on arvioitava huostassapidon jatkamisen edellytykset asiakassuunnitelman tarkistamisen yhteydessä. (LSL 417/2007, 47 §, 30 §.)
- Lapsen vanhemmille on laadittava vanhemmuuden tukemiseksi erillinen asiakassuunnitelma, jossa on arvioitava myös, millä tavoin vanhemmille järjestettävän erityisen tuen avulla voidaan edistää perheen jälleenyhdistämistä (LSL 417/2007, 30 §).
- Perheen jälleenyhdistämisen edellytyksiä tulee arvioida vähintään vuosittain, sillä lapsen Asiakassuunnitelma on tarkistettava tarvittaessa, kuitenkin vähintään kerran vuodessa (LSL 417/2007, 30 §).

Perheen jälleenyhdistäminen pähkinänkuoressa

Perheen jälleenyhdistäminen on siis:

- Laillinen velvoite lastensuojelun sijaishuollossa
- Jatkuvasti lapsen edun mukaisesti arvioitava tavoite sijaishuollon asiakkuudessa

Perheen jälleenyhdistämisen onnistumisen eteen työskennellään:

- Arvioiden huostaanoton perusteiden voimassaoloa nykytilanteessa
- Arvioiden lapsen edun toteutumista
- Asettamalla selkeitä tavoitteita huostaanoton syynä olevien haasteiden purkamiseksi
- Tukemalla perhettä tavoitteiden saavuttamisessa
- Tukemalla ja vahvistamalla lapsen perhe- ja läheissuhteita

Lapsen kotiin paluu ei ole aina mahdollista. Työskentely kotiinpaluun edellytysten ja suhteiden vahvistamisen eteen on kuitenkin tärkeää.

Jälleenyhdistämisen prosessi

Prosessin vaiheessa suositellaan hyödynnettävän systeemistä ajattelutapaa ja kokemusasiantuntijuutta. Vanhemmuuden tuki tulee huomioida yhtenä jälleenyhdistämistä edistävänä tekijänä ja työskennellä sitä vahvistaen.

Euroopan unionin osarahoittama

PERHEYHDESSÄ HANKE

SEAMK

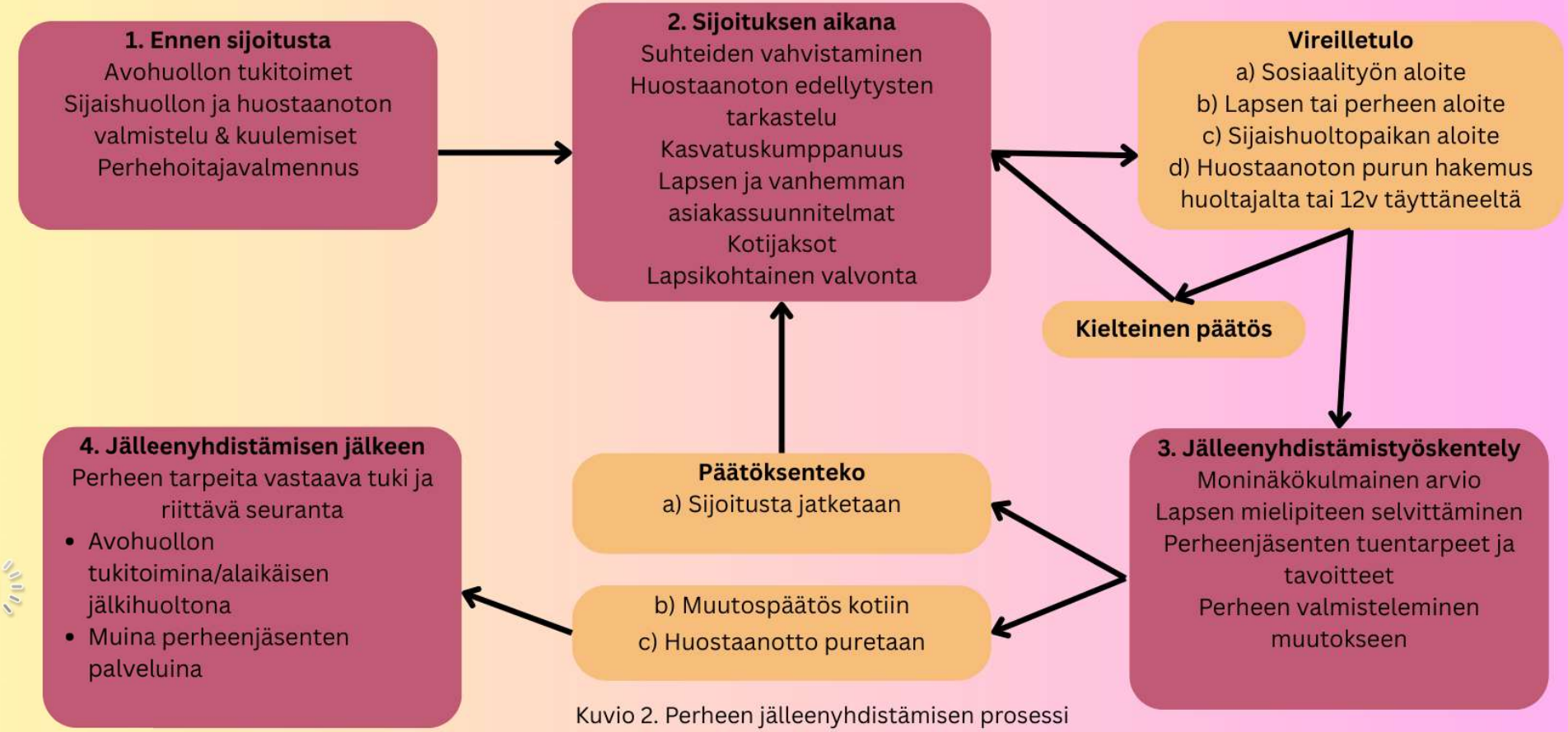

Kuvio 2. Perheen jälleenyhdistämisen prosessi

Lähteet

Asetus lapsen oikeuksia koskevan yleissopimuksen voimaansaattamisesta sekä yleissopimuksen eräiden määräysten hyväksymisestä annetun lain voimaantulosta. SopS 60/1991. Viitattu 22.11.2025. https://www.finlex.fi/fi/valtiosopimukset/sopimussarja/1991/60

Laki lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta 361/1983.Viitattu 22.11.2025. https://www.finlex.fi/fi/lainsaadanto/1983/361

Lastensuojelulaki 417/2007.Viitattu 22.11.2025. https://www.finlex.fi/fi/lainsaadanto/2007/417

Sosiaalihuoltolaki 1301/2014. Viitattu 22.11.2025. https://www.finlex.fi/fi/lainsaadanto/2014/1301

STM 2025. Palvelut perheille. Viitattu 24.11.2025. https://stm.fi/palvelut-perheille

Suomen perustuslaki 731/1999. Viitattu 24.11.2025. https://www.finlex.fi/fi/lainsaadanto/1999/731

Kuviot

Kuvio 1. Lapsiperheiden palveluiden palvelujärjestelmä

Kuvio 2. Jälleenyhdistämisen prosessi.